

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 18P/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720204065
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Janette Nôtová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2020:6720204065.1

Uznesenie

Okresný súd Zvolen vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, občan SR, maloleté dieťa zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov matky: V. M. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. A. XXX/X, XXX XX F., t. č. bytom Š. XX, XXX XX F., občan SR, a otca: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX/X, XXX XX F., občan SR, o návrhu matky na vydanie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e toto neodkladné opatrenie:
Otcovi maloletého Q. V., nar. XX.XX.XXXX s a z a k a z u j e styk so synom Q. V., nar. XX.XX.XXXX.

II. Súd u k l a d á matke maloletého povinnosť podať na Okresný súd Zvolen návrh na úpravu ev. zákaz styku otca s maloletým do 30 dní od doručenia tohto uznesenia.

III. V prevyšujúcej časti súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a - m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom zo dňa 11.09.2020 sa navrhovateľka - matka maloletého dieťaťa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletého do starostlivosti matky a otcovi maloletého zakázal styk so synom. Svoj návrh odôvodnila tým, že Okresný súd Zvolen rozsudkom zo dňa 08.10.2019 rozviedol manželstvo rodičov a schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa mal. zveruje na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky. Súd styk otca s maloletým na čas po rozvode neupravil. Otec maloletého je t.č. obvinený zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Na základe nových poznatkov zo psychiatrického a psychologického posudku, ktorý bol vyhotovený na základe uznesenia ORPZ OKR ZV zo dňa 09.07.2020, ktorý navrhovateľka priložila k návrhu, je zrejmé, že otec trpí duševnou chorobou, neuvedomuje si dostatočne svoje skutky a je nebezpečný pre svoje okolie. Výsledky psychologického vyšetrenia, t.č. potvrdzujú známky hlbšej duševnej psychopatológie v zmysle psychotického ochorenia. Jeho kontakt s realitou je oslabený a podľa znalcov je nebezpečný pre spoločnosť. Maloletý sa stretával s otcom v čase po rozvode po vzájomnej dohode s matkou maloletého. Na jeseň roku 2019 sa však stalo, že jej ho doniesol skôr a nahnevany. Vyložil maloletého z auta a nahnevane o ňom rozprával, nechcel sa ani rozlúčiť, na čo maloletý ešte bežal a kričal za otcom, že sa mu chce pozdraviť. Otec dieťaťa iba nahnevane stiahol okienko na aute a začal sa vadiť s dieťaťom a hovoriť mu ako neposlúcha. Potom odišiel. Po jeho odchode sa maloletý celý večer pýtal, prečo sa ocko hneval, keď ho prišiel pozrieť. Po uložení do postieľky sa maloletý začal sťažovať, že ho bolí bruško. Trochu mu ho pomasírovala a maloletý zaspal. Okolo polnoci sa zobudil a pozvracal sa. Uviedla, že najskôr si myslela, že to bude začínajúca choroba, avšak syn zvracal iba raz, potom už viac nie. Matka tento synov stav pripisovala emóciám, ktoré syn u otca musel v ten deň zažiť, negatívne to na neho vplývalo a vyvrcholilo to psychosomatickými prejavmi. Situácia ohľadom stretávania sa maloletého s otcom v čase po rozvode sa na základe výsledkov znaleckého posudku z jej pohľadu výrazne mení a navrhovateľka má obavy o život a zdravie dieťaťa, taktiež o svoj život a zdravie, a takisto aj celej rodiny,

pretože vôbec nevie, čo môžu od psychicky chorého človeka čakať. Matka sa domnieva, že momentálne bude najlepšie pre dieťa, ale aj pre ňu, aby súd vydal neodkladné opatrenie na zákaz stretávania sa otca s maloletým dieťaťom.

2. Navrhovateľka k svojmu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia pripojila kópiu rodného listu maloletého dieťaťa, rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/182/2019-39 zo dňa 08.10.2019, Znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria číslo 053/2020, v trestnej veci obvineného otca mal., stíhaného za zločin týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona - vyšetrenie duševného stavu obvineného, Znalecký posudok z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria číslo 30/2019, číslo 33/2019, v trestnej veci zločinu Týranie blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona - vyšetrenie duševného stavu svedka matky mal.

3. Z rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/182/2019-39 zo dňa 08.10.2019, právoplatný dňa 25.10.2019, súd zistil, že týmto rozsudkom bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené a bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 150,00 Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s maloletým na čas po rozvode nebol upravený.

4. Zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria číslo 053/2020 súd zistil, že výsledky psychologického vyšetrenia t.č. potvrdzujú známky hlbšej duševnej psychopatológie, naznačené sú ukazovatele chronicity stavu. Ochorenie sa pravdepodobne rozvíjalo pomaly, postupne a zrejme mu spôsobovalo problémy v medziľudských vzťahoch. V pracovných a formálnych vzťahoch sa významnejšie jeho nedostatočný kontakt s realitou navonok prejavoval menej alebo vôbec, lebo svoje konanie dokázal úzkostlivo kontrolovať. V emocionálne náročnejších vzťahoch (partnerských/manželských) sa jeho paranoidné spracovávanie skutočností prejavovalo otvorene, postupne, stále intenzívnejšie, čo bolo asi vždy príčinou rozpadu vzťahov - aj predchádzajúcich, čo si on neuvedomoval alebo len čiastočne. Nedostatočný zmysel pre realitu je v zajatí autistického myslenia, paranoidného spracovávania skutočností a ťažšieho prispôsobovania sa, má za následok obranu pred vonkajším svetom, sociálnu stiahnutosť až izoláciu. Labilná osobnosť sa ťažšie orientuje, pociťuje odcudzenosť životu i sebe samej, vnútornú prázdnotu, je impulzívna, afektívne odbrzdená, nezvláda interpersonálnu záťaž. Prezentovaný záujem o ľudí je formálny, bez zvláštnej vrelosti, vystupňované sú direktívne tendencie a agresívne prejavy, ktoré sa pomerne ľahko aktivizujú, ak má pocit ohrozenia.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5.1 Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5.2 Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5.3 Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

5.4 Podľa § 360 ods. 1 C.m.p., neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5.5 Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

5.6 Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

5.7 Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

6. Základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

7. Jednou zložkou rodičovských práv a zároveň aj prostriedkom k zaisteniu spoluúčasti rodiča na výchove maloletých detí, k udržiavaniu rodičovského vzťahu a k upevňovaniu citového putá je aj osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom, ktoré rodič nemá vo svojej starostlivosti. Úlohou rodiča, ktorý nemá maloleté dieťa vo svojej starostlivosti je, aby pri styku uplatňoval svoju rolu vo výchove dieťaťa len pozitívnym spôsobom. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Pojem záujem dieťaťa nemožno chápať zužujúco len ako záujem na zdravom vývoji dieťaťa, avšak je potrebné ho chápať extenzívne. Záujmom dieťaťa sa rozumie predovšetkým to, aby dieťa vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie a aby aj výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva, vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa a tiež z ďalších právnych predpisov. Obmedziť, resp. zakázať styk dieťaťa s rodičom je v záujme dieťaťa v zmysle jeho extenzívneho výkladu v prípade, ak rodič napríklad ohrozuje mravnosť dieťaťa a spôsobom svojho života nie je vhodným životným príkladom pre dieťa. Dôvodom na zákaz styku môže byť potenciálna ujma na fyzickom zdraví dieťaťa, ujma na psychickom zdraví dieťaťa a ujma v inej než zdravotnej oblasti (morálna, osobnostná a pod.). Fyzické zdravie dieťaťa reprezentuje jeho telesná integrita a psychické zdravie charakterizuje duševná pohoda dieťaťa, k narušeniu duševnej pohody dieťaťa dôjde v prípade, ak rodič vykonáva svoje rodičovské práva psychicky škodlivým spôsobom, čo narušuje zdravý vývoj osobnosti dieťaťa. Prípadoch kedy obmedzením alebo zákazom styku súd chráni iný než zdravotný záujem dieťaťa je prípad, keď je rodič svojím spôsobom života pre dieťa nesprávnym príkladom, ak marí správne výchovné prostredie druhého rodiča a podobne.

8. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa matka maloletého dieťaťa domáhala zákazu styku otca s maloletým dieťaťom. Súd konštatuje, že vo veci starostlivosti o maloleté dieťa rozhodol tunajší súd rozsudkom č.k. 5P/182/2019-39 zo dňa 08.09.2019, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej sa maloleté dieťa zverilo na čas po rozvoде do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 150,00 Eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvoде, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s maloletým na čas po rozvoде nebol upravený. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.10.2019. Súd po preskúmaní obsahu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a pripojených príloh dospel k záveru, že návrh je čiastočne dôvodný. Čo sa týka návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, v tejto časti nie je návrh dôvodný, keďže maloletý je zverený do jej osobnej starostlivosti, a to rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/182/2019-39 zo dňa 08.10.2019, právoplatným dňa 25.10.2019. Súd vyhovel návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu styku otca s maloletým dieťaťom. Je potrebné prihliadnuť na to, že zákaz styku otca s maloletým dieťaťom je výnimočné riešenie a predstavuje veľký zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že otec maloletého dieťaťa je obvinený zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Zo znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní vyplýva, že vyšetrením u obvineného (otca maloletého dieťaťa) bola zistená prítomnosť duševnej poruchy, resp. choroby v užšom zmysle slova, t.j.

psychózy - v.s. paranoidnej schizofrénie, pričom uvedená porucha sa u neho vyvíjala už dlhodobejšie. Z podaného znaleckého posudku taktiež vyplýva, že jeho pobyt na slobode je z psychiatrického hľadiska nebezpečný pre spoločnosť a v tejto súvislosti znalec navrhol, aby sa podrobil psychiatrickému ochrannému liečeniu ústavnou formou, nakoľko nepredpokladá, že by ambulantná liečba splnila účel najmä pre jeho anozognoziu (chýbanie náhľadu na ochorenie) a z toho vyplývajúcu nespôsobnosť v rámci ambulantnej liečby. Ďalej znalec konštatoval, že u otca v afektívne napätých situáciách možno očakávať neadekvátne správanie, objavuje sa impulzivita, afektívna odbrzdenosť. Obdobný stav otca popísala matka pri odovzdávaní syna na jeseň 2019, čo malo negatívny dopad na psychický stav dieťaťa. U otca sa zvyšuje pravdepodobnosť agresívneho konania v emocionálne napätých situáciách. Ochorenie má plíživý, menej nápadný charakter s postupne stupňujúcou paranoidou a následné poruchy správania boli zamerané najmä voči najbližšej rodine, manželke a synovi jeho správanie spôsobovalo fyzické ale najmä psychické príkorie.

9. Súd vlastnou činnosťou zo správy OR PZ OKP Zvolen zistil, že na základe podaného znaleckého posudku bol otec maloletého dieťaťa dňa 04.09.2020 umiestnený do psychiatrickej nemocnici v Kremnici. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením č.k. 7Pu/2/2020-16 zo dňa 08.09.2020 vyslovil, že prevzatie Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P.. A. XXX/X, F., do Psychiatrickej nemocnice Prof. Matulaya v Kremnici bolo neprípustné, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že na prevzatie umiestneného do zdravotníckeho zariadenia neboli dané zákonné dôvody a obvinený bol prepustený z Psychiatrickej nemocnice. Od tohto času je otec maloletého dieťaťa stíhaný na slobode. Zo znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní vyplýva, že pri neliečení duševného ochorenia a nespôsobnosti zo strany pacienta pri liečbe, je možná recidíva páchania trestnej činnosti. Zdravotný stav otca vyžaduje psychiatrickú starostlivosť a liečbu, ktorú by mal dodržiavať pravdepodobne doživotne. Súd nemá v konaní preukázané, že otec maloletého je pod pravidelným dohľadom a kontrolou lekárov a že potrebnú liečbu dodržiava. S poukazom na psychický stav otca má súd má za to, že bola preukázaná potreba dočasnej ochrany práv maloletého dieťaťa a boli osvedčené skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce pre nariadenie neodkladného opatrenia. Nariadenie neodkladného opatrenia v nevyhnutnom rozsahu je v záujme maloletého dieťaťa, pričom nariadením neodkladného opatrenia súd sleduje predovšetkým zabránenie bezprostredného ohrozenia zdravého vývoja maloletého s možnými trvalými následkami v budúcnosti. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd styk maloletého dieťaťa s otcom zakázal, pretože považuje za nevyhnuté okamžite poskytnúť ochranu mal. navrhovaným spôsobom. Súd zároveň uložil matke maloletého dieťaťa povinnosť v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia podať na súd návrh vo veci samej týkajúcej sa úpravy ev. zákazu styku otca s maloletým, pričom dokazovanie týkajúce sa vzťahu otca s maloletým dieťaťom a jeho vplyvu na psychický vývin maloletého a jeho duševné zdravie, bude uskutočnené v konaní vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, a to písomne v dvoch vyhotoveniach. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.